

Bilag 1 - Indsatsområder for dagtilbudsområdet 2018-2020

Indledning

Dagtilbud i Ringsted Kommune bygger både et lovmæssigt og værdimæssigt grundlag. Det betyder konkret, at den pædagogiske praksis sker inden for rammerne af:

- Byrådets vision "Ringsted – midt i mulighederne" fra 2014
- Ringsted Kommunes Børne- og Ungepolitik fra 2013
- Dagtilbudsreformen fra 2017, herunder en styrket pædagogisk læreplan

Ved at danne rammen for den pædagogiske praksis i dagtilbuddene, danner ovenstående også rammen for arbejdet med indsatsområder.

Endeligt vil arbejdet med indsatsområder indgå som et centralt element i den kommunale og lokale implementering af den nye dagtilbudsreform.

Indsatsområderne har til formål at sætte retning for en pædagogisk udvikling på dagtilbudsområdet, der kan understøtte børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring. Dette ved, lokalt og kommunalt, at sætte ekstra fokus på udvalgte områder i det pædagogiske arbejde, og etablere forpligtende og tværfaglige samarbejder omkring disse.

Igangværende tiltag til implementering af Byrådets vision og Børne- og Ungepolitikken

Som en del af implementeringen af Byrådets vision og Børne- og Ungepolitikken, har dagtilbud defineret en kerneopgave og en kerneydelse som det fælles overordnede formål- og de fælles overordnede hovedopgaver for området;

Kerneopgaven:

"Dagtilbud i Ringsted er medskabere af et godt børneliv for børn i Ringsted. Dagtilbud i Ringsted skaber rammer for at alle børn dannes og er i læring og evner at være sig selv i forpligtende fællesskaber".

Kerneydelser:

- I dagtilbud i Ringsted skaber det pædagogiske personale aktiviteter der understøtter børns trivsel, udvikling og læring. Det pædagogiske personale skaber gennem omsorg, nærvær, glæde og fordybelse høj kvalitet i relationsdannelsen til hvert enkelt barn.
- Det pædagogiske personale møder det enkelte barn, hvor barnet er, og justerer sin praksis i forhold til barnets behov med henblik på, at barnet kan lære at være sig selv i et meningsfuldt fællesskab.

- Det pædagogiske personale skaber en tryk samarbejdsrelation til forældre til børn i dagtilbud.

Yderligere er der etableret en fællesfaglig pædagogisk ramme på dagtilbudsområdet i Ringsted Kommune. Rammen, som beskrives nedenfor, danner, sammen med kerneopgaven og kerneydelsen, en faglig platform for arbejdet med de kommende indsatsområder.

Den fælles pædagogiske ramme på 0-6 års området – ”Dagtilbud af høj kvalitet”

Den fælles pædagogiske ramme på 0-6 års området indeholder de væsentlige dimensioner som det pædagogiske personale skal medtænke i deres pædagogiske overvejelser, og arbejde med at tilrettelægge læringsmiljøerne.

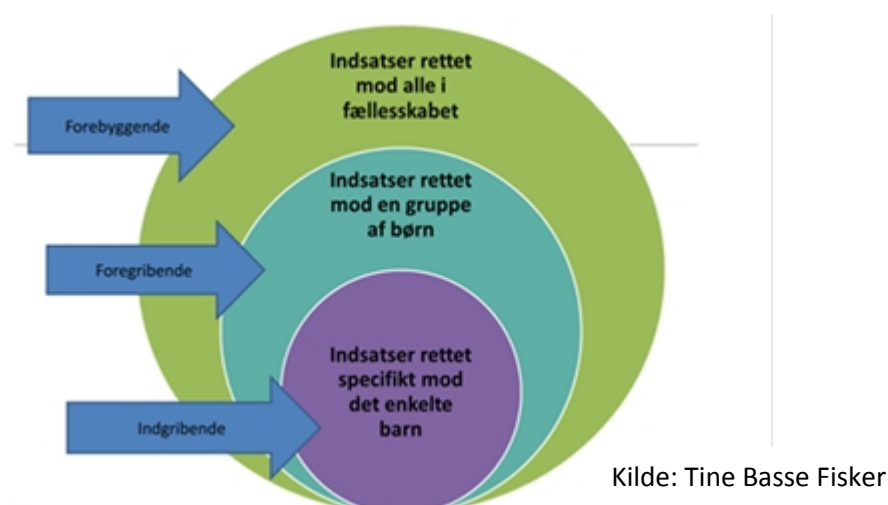
Rammen skaber først og fremmest en fælles forståelse af den pædagogiske praksis – kaldet inkluderende læringsmiljøer. Ved at kalde det inkluderende læringsmiljøer understreges dels vigtigheden af at etablere fællesskaber i vores dagtilbud, hvor alle børn kan trives og udvikle sig, og dels vigtigheden af, at have et fokus på børnenes læring.

Rammen skaber også en fælles forståelse af hvordan de professionelle omkring børnene skal skabe høj kvalitet og på bedst mulige måder understøtte, at børnene kan trives, udvikle sig og lære.

Fælles forståelse af inkluderende læringsmiljøer

I det inkluderende læringsmiljø skelner vi mellem tre type af indsats;

- Den forebyggende indsats
- Den foregribende indsats
- Den indgribende indsats



Den forebyggende indsats, som er rettet mod alle børn, er grundlaget for al pædagogisk praksis i alle dagtilbud. Den har som hensigt at gribe problemerne, før de opstår, i stedet for at udføre 'brandslukning', når et barn eller en børnegruppe først er kommet i udfordringer. Der er således tale om indsatser, som er rettet mod at opbygge udviklende læringsmiljøer.

Den foregribende indsats, som er rettet mod bestemte grupper af børn, har til hensigt i en periode at yde en særlig indsats for gruppen, for at understøtte, at de kan trives, udvikle og lære i fællesskabet. I kraft af den forbyggende indsats anerkender vi, at børn har forskellige forudsætninger, og har brug for forskellig pædagogisk understøttelse for at kunne udfolde deres potentialer, og for at kun profitere og bidrage til fællesskabet.

Den indgribende indsats, som er rettet mod enkelt børn, er specialiserede indsatser, som har til hensigt at skabe en særlig understøttelse af det enkelte barn. En understøttelse som er målrettet det enkelte barn, og som dels skal sikre, at barnet kan bevare og udvikle en relation til fællesskabet. Dels skal sikre de bedste vilkår for, at barnet kan udfolde sine potentialer.

Uanset type af indsatser, så forstår vi de inkluderende læringsmiljøer i vores dagtilbud i Ringsted kommune ud fra følgende tre betingelser;

- De fysiske betingelser
- De pædagogiske betingelser
- De organisatoriske betingelser.

De fysiske betingelser er institutionens konkrete miljø, herunder rum, indretning, møblement, lys, lyd og overskuelighed i de fysiske omgivelser.

De pædagogiske betingelser handler om personalets kompetencer i forhold til at arbejde forebyggende, foregribende eller indgribende, herunder forståelser af børns udvikling og egen pædagogiske praksis ift. at arbejde med børnefællesskaber generelt, samt med børn i risiko for at komme i udfordringer.

De organisatoriske betingelser udgøres af den måde, hvorpå det pædagogiske arbejde er organiseret i timer, struktur, personalenormeringer og antal børn. Ved foregribende og indgribende indsatser handler det også om eventuelle understøttelse af barnet/børnegruppen, samt muligheder for hjælp og vejledning. Yderligere er institutionskulturen, arbejdsmiljøet, videndeling og uddannelse en del af de organisatoriske betingelser.



Kilde: Tine Basse Fisker

Viden om hvad der beforder det gode læringsmiljø indenfor de tre betingelser, omsættes i det forebyggende pædagogiske arbejde og tilrettelægges med omdrejningspunkt i teamets såkaldte proaktive plan. Når teamets proaktive og løbende arbejde med udgangspunkt i den proaktive plan viser sig ikke at være tilstrækkelig til at imødegå mistrivsel, ringe deltagelse i fællesskaber, særligt fastlåste samspils- og adfærdsmønstre, igangsættes et PAF-forløb. Et PAF-forløb er teamets mulighed for at skabe et professionelt refleksionsrum i forhold til konkrete problemstillinger i deres hverdag, med det formål at skabe nye handlemuligheder så det bliver nemmere at løse den pædagogiske opgave med at understøtte alle børns trivsel, udvikling og læring.

Ovenstående skaber ramme for udvikling af vores dagtilbud. Udover at være et arbejdsgrundlag for medarbejdere og ledere der arbejder på området, danner de rammen for et ligeværdigt samarbejde med forældre, og for det tværfaglige samarbejde med andre faggrupper i Ringsted Kommune.

Planlægning, refleksion og evaluering af pædagogisk praksis

I Ringsted Kommune mener vi, at en planlagt pædagogisk praksis skaber den højeste kvalitet. En planlagt praksis, hvor der er sat mål for aktiviteter, og hvor der er fokus på børnenes udbytte af praksis. Derfor skal medarbejderne omkring de inkluderende fællesskaber i fællesskab løbende planlægge aktiviteter med et fokus på hvad aktiviteten skal indeholde, hvilket udbytte børnene skal have ved at deltage i aktiviteten, og hvordan aktiviteten relaterer til intentionerne i Børne- og Ungepolitikken og til indholdet i dagtilbudsreformen.

Det betyder ikke, at der ikke skal være plads til spontane aktiviteter og børneinitierede lege. Det skal der fortsat være. Ved at de professionelle er forberedte, og har øje for de enkelte børns trivsel, udvikling og læring, skal de gribe øjeblikket, og være klar til at justere indholdet i aktiviteten.

Professionelles refleksion over egen praksis er afgørende for såvel udvikling af de inkluderende læringsmiljøer, som for udvikling af de professionelles egne kompetencer. Derfor skal al pædagogisk praksis i vores dagtilbud bygge på grundige overvejelser om hvilke handlinger og aktiviteter der skal gennemføres. Overvejelser skal suppleres med dialog mellem det team af voksne, som samarbejder om de enkelte børnegrupper.

På dagtilbudsområdet tillægger vi evalueringen stor betydning. For uanset hvor grundig en planlægning, og hvor grundige refleksioner der ligger til grund for aktiviteter, så vil der altid ske noget uforudset når mennesker indgår i relationer. Derfor skal der i evalueringen være et skarpt fokus på børnenes udbytte af aktiviteten. Dette gælder både i forhold til enkeltbørn og i forhold den samlede børnegruppe. I fokuseringen skal medarbejderne også have øje for læringspointer i forhold til deres ageren. Først når evalueringen er foretaget, er der dannet grundlag for, at planlægningen af de videre aktiviteter kan gennemføres.

Redskab til arbejdet med indsatsområder

Som redskab til arbejdet med indsatsområder anvendes en Pædagogisk udviklingsplan. Den Pædagogiske Udviklingsplan vil i følgende blive refereret til som PUP. Hvert dagtilbud udarbejder sin egen PUP.

Planen stiller krav til alle dagtilbud om, at;

- de skal foretage analyse af hvad de lykkedes godt med, og hvad de kunne lykkes bedre med i forhold til de enkelte indsatsområder
- de skal sætte progressionsmål for deres børnegruppe i forhold til de enkelte indsatsområder. Målene skal konkretisere hvordan indsatsområdet kan understøtte børnenes trivsel, udvikling og læring
- de skal sætte mål for aktørers handlinger. Der skal sættes mål for medarbejderes, lederes og ressourcepersoners handlinger, for at sikre, at handlingerne dels er målrettet arbejdet med at indfri progressionsmål for børn, og dels er koordineret på tværs af aktører

Til at understøtte de enkelte dagtilbuds arbejde med PUP, vil der blive udarbejdet oplæg til strategier inden for hvert indsatsområde. Strategierne vil, på baggrund af nyeste faglige viden, og vores erfaringer i Ringsted Kommune, sætte en ramme for god praksis i Ringsted Kommune inden for hvert indsatsområde, relatere til indsatsområdets mål og formål, samt definere de enkeltes aktørers ansvar og opgaver ift. det konkrete arbejde med indsatsområderne.

Indsatsområderne på dagtilbudsområdet 2018 – 2020

I årene 2018 – 2020 forpligter alle dagtilbud i Ringsted Kommune sig til at have fokus på og arbejde indgående med nedenstående indsatsområder. Dette betyder, at det samlede dagtilbudsområde har et særligt fokus på netop disse indsatsområder. Dette kommer til udtryk i såvel PUP, som i den daglige pædagogiske praksis.

I praksis vil arbejdet med indsatsområderne relateres til hinanden og yderligere til arbejdet med læreplanstemaerne. Dvs. at der ikke som udgangspunkt skal arbejdes med indsatsområder og læreplanstemaer hver for sig. Der skal arbejdes med dem i sammenhæng, hvilket typisk vil være med forskellig vægt ud fra de pædagogiske valg, der træffes lokalt i den Pædagogiske udviklingsplan.

Ud over at indsatsområderne skal arbejdes med i sammenhæng, vil det pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan være gennemgående på tværs af alle indsatsområder og være udgangspunktet for dagtilbuddets udarbejdelse af PUP samt medarbejdernes tilrettelæggelse, udførelse og evaluering af læringsmiljøerne. Tilrettelæggelsen af læringsmiljøerne foregår i redskabet Proaktiv plan.

Sprog og kommunikation

Mål

Indsatsområdet skal understøtte børns trivsel, udvikling og læring ved:

- at alle børn får mulighed for at udvikle sprog, der bidrager til at de kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
- at alle børn gradvist udvikler sprog, så de opnår erfaringer med at sprogliggøre tanker, behov og ideer til brug i lærende, reflekterende og kreative fællesskaber
- at børn i Ringsted Kommune udvikler et alderssvarende sprog der svarer til landsnormen for 3 årige og 5 årige

Formål

Indsatsområdet skal understøtte børns trivsel, udvikling og læring, ved at;

- børnene skal have gode muligheder for at ytre sig om tanker, følelser, behov og viden om verden
- sproget skal give adgang til, at børnene kan begrebsliggøre ting og forstå sig selv
- sproget skal danne ramme for, at børnene kan udvikle refleksionsevne, opnå ny viden og

nye forståelser, samt opnå kognitive og analytiske kompetencer

- sproget – kropssprog, talesprog, skriftsprog og billedsprog – skal bringes i anvendelse til, at børnene kan udveksle viden og erfaringer med hinanden, og til at de kan deltage aktivt i børnefællesskaber

Leg og læring

Mål

Indsatsområdet skal understøtte børns trivsel, udvikling og læring ved:

- at alle børn fremmer deres fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet
- at alle børn, i kraft af analyser og eksperimenter, omsætter deres erfaringer og oplevelser til ny viden og nye indsigter

Formål

Indsatsområdet skal understøtte børns trivsel, udvikling og læring, ved at;

- børnene skal have mulighed for, at tage initiativ til spontane lege, til at udvikle dem og til at påtage sig forskellige roller i dem
- etablere alsidige inddragende og trygge lege- og læringsmiljøer, der pirrer børnenes nysgerrighed og fremmer deres lyst til at opleve, eksperimentere og lære
- skabe rammer for, at børn kan udforske med krop og sanser, at de kan opleve nyt og få mulighed for at reflektere over det oplevede
- børnene kan anvende deres interesser, og det de er optagede af, til at danne relationer med hinanden, til at opleve og lære nyt, og til at sætte det lærde ind i større sammenhænge både i og uden for hverdagen i dagtilbud